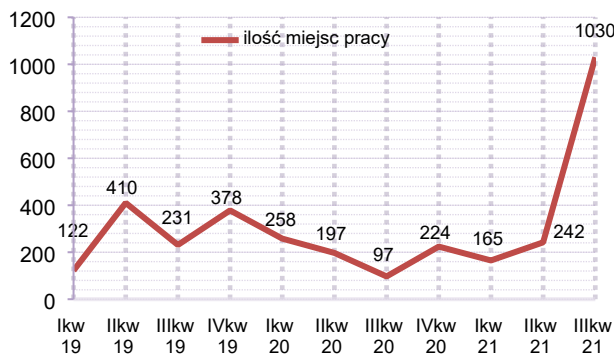

Badanie internetowych ofert pracy – województwo podkarpackie

Wykres 1. Liczba miejsc pracy w próbie

W III kwartale 2021 r. odnotowano dalszy wzrost liczby ofert pracy dostępnych w internecie dla województwa podkarpackiego. Liczba miejsc pracy była wyższa jak w analogicznym okresie 2020 roku i wyższa jak w poprzednim kwartale.

W okresie od lipca do września 2021 r. odnotowano 1022 oferty pracy (1030 miejsc pracy). Nastąpiły zarówno nowe procesy na rynku pracy, jak i kontynuacja już wcześniej występujących. Do procesów wcześniejszych możemy zaliczyć wpływ zjawiska pandemii na rynek pracy, efekty migracji zarobkowej i pracę sezonową obcokrajowców.

Jednym z nowych procesów ekonomicznych, powiązanych z sytuacją na rynku pracy był wzrost inflacji, który okazał się być odwrotnie proporcjonalny do spadku liczby bezrobotnych, odnotowanego w okresie ostatnich kilku lat. Poziom bezrobocia znacznie się obniżył, zarówno w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego jak i do lat wcześniejszych. Spadku bezrobocia – niestety nie towarzyszył spadek inflacji. Potwierdziło to zależność tzw. krzywej Philipsa, która nie w każdej dekadzie lat – realnie zachodzi na rynku jako proces powiązany. W latach 70. w niektórych krajach kapitalistycznych wzrastało zarówno bezrobocie jak i inflacja. W 2021 roku w województwie podkarpackim oba zjawiska tj. poziom bezrobocia i inflacja były jak na razie – odwrotnie proporcjonalnie względem siebie. Tradycyjnie nastąpił popyt na prace sezonowe, na które w III kwartale danego roku występuje zwykle obfitsze zapotrzebowanie rynku niż w pozostałych kwartałach tj. w pierwszym, drugim lub czwartym. O lepszej sytuacji świadczył fakt odnotowania deficytów również poza sezonowym zapotrzebowaniem w rolnictwie i w budownictwie. Firmy w niektórych segmentach rynku już nauczyły sobie skutecznie radzić z obostrzeniami.

Nastąpił wzrost ofert w formule pracy zdalnej dla specjalistów w [sektorze IT](#). Pandemia nie będzie miała wpływu w 2022 roku w ograniczeniu popytu wśród specjalistów. Dotyczy to również inżynierów telekomunikacji, administratorów systemów komputerowych, bezpieczeństwa sieci, programistów, specjalistów przetwarzania i bezpieczeństwa danych, webmasterów czy inżynierów naprawy sprzętu komputerowego. Wirus może jeszcze podsyć wzrost i tak dużego zapotrzebowania.

W sektorze IT następuje proces powstawania nowych zawodów, z reguły eksportowanych do kraju z krajów anglojęzycznych. Zawody te można podzielić na trzy grupy. Pierwszą z nich – są profesje ściśle techniczne. Poszukiwano zwykłych programistów, takich jak np. Java Developer, DevOps (osoby tworzące i wdrażające nowe programy) czy Fullstack Engineers (multi - programiści) i jako Front-end i Back-end Engineers. Poza programistami pracę może znaleźć Scrummaster (Technical Architekt) czy nawet Solution- i Enterprise Architekt. Firmy skracają czas awansu i niejednokrotnie wymagają tylko umiejętności, rezygnując z formalnych obostrzeń, aby zachęcić nowych pracowników do pracy w IT.

Kolejną grupą, już o mniejszym zapotrzebowaniu niż poprzednia, są zawody z pogranicza handlu, marketingu i technologii. Są to np. Influencer (znany twórca skupiający ludzi w nowoczesnych kanałach informacyjnych), Trendsetter (kreator trendów), Coolhunter (łowca trendów), Product Manager (kreator danego produktu), Product Owner (właściciel produktu, zarządza tzw. backlogiem tj. uporządkowaną listą zadań, prowadzącą do otrzymania produktu) i E-merchandiser (ekspozytor towarów w sklepie internetowym). Trzecią grupą są zawody łączące umiejętności techniczne z humanistycznymi czy nawet z artystycznymi. Są to designerzy tj. projektant doświadczeń użytkownika (UX Designer, User Experience Designer), badacz doświadczeń użytkownika (UX Researcher, User Experience Researcher) czy projektant interfejsu użytkownika (UI Designer, User Interface Designer), mistrzowie słowa, będący pośrednikiem między człowiekiem a technologią (Techwriters) czy Customers Succes (rzecznicy klienta). Firmy z zagranicy poszukują również grafików komputerowych którzy są jednocześnie

webmasterami (Webmaster Graphic Designers) tj. potrafią stworzyć stronę internetową pod względem technicznym i wizualnym.

Pojawiające się zawody poszerzonych webmasterów to Web & Graphic Designer/Multimedia, Graphic Designer/Webmaster, HTML/Graphic Designers, PHP/MySQL Developers, Web Developer/Designer, Project Coordinator&Graphic Designer, Webmaster&Lead Designer, WordPress Web Developer, Web Specialist, Digital Marketing Specialist, Chief Editor. W trzeciej grupie występuje mniejsze zapotrzebowanie niż w profesjach technicznych sektora IT. W przełożeniu na Klasyfikację Zawodów i Specjalności były to zawody: programista aplikacji, tester oprogramowania komputerowego, administrator baz danych, administrator systemów komputerowych, analityk baz danych, inżynier systemów i sieci komputerowych, specjalista do spraw doskonalenia i rozwoju aplikacji, analityk systemów teleinformatycznych, specjalista do spraw rozwoju oprogramowania systemów informatycznych i pozostali specjaliści tego sektora (z kodem 90). W dziale high-tech odnotowano również zapotrzebowanie w grupie inżynierów automatyki i robotyki i inżynierów elektryki.

W handlu, transporcie i logistyce – do którego zaklasyfikowano następujące grupy zawodów a) sprzedawcy i pokrewni, b) pracownicy obsługi klienta, c) kierowcy i operatorzy pojazdów, d) pracownicy do spraw finansowo statystycznych i ewidencji materiałowej i e) kierownicy do spraw zarządzania i handlu – najliczniejszymi były sprzedawcy i pokrewni oraz kierowcy i operatorzy pojazdów. Przykładowe profesje z najliczniejszych zawodów to (wg nazewnictwa pracodawców) doradca klienta, kasjer – sprzedawca oraz pracownik sklepu. Najczęściej poszukiwano również kierowców ciągnika siodłowego i wózków jezdniowych (tzw. widłowych).

Innym działem były **usługi finansowe, HR turystyka i inne** – z najliczniejszymi grupami zawodów a) specjalistami ekonomii i zarządzania i b) średnim personelem do spraw biznesu i administracji. Przykładowe zawody (wg KZiS) to przedstawiciel handlowy i agent ubezpieczeniowy. Pracodawcy z reguły wymagają dodatkowych predyspozycji i szeregu formalnych zaświadczeń, niejednokrotnie będących potwierdzeniem już posiadanych umiejętności. Poszukiwanymi specjalistami byli również przedstawiciel medyczny, specjalista do spraw logistyki, specjalista do spraw rekrutacji pracowników czy specjalista do spraw marketingu i handlu.

W dziale **przemysłu produkcyjnego** – najliczniejsze grupy zawodów to a) kierownicy do spraw produkcji i usług (w tej grupie firmy poszukiwały głównie kierowników budowy) oraz w grupie zawodów b) robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni firmy poszukiwały przez internet w większości operatorów obrabiarek sterowanych numerycznie. Przemysł produkcyjny poszukiwał również techników mechaników (wg KZiS) byli to technicy pojazdów samochodowych, technicy mechanicy i diagnosty z uprawnieniami do wykonywania badań technicznych pojazdów.

W **budownictwie** – popyt wystąpił w grupach a) robotnicy budowlani i pokrewni – zawody (wg nazewnictwa pracodawców) serwisant szpachlarz - kosmetyk prefabrykowanych elementów betonowych, monter GSM/BTS - alpinista przemysłowy, lakiernik, cieśla, monter karton-gips, cieśla szalunkowy, murarz / monter i monter reklam. b) w grupie inżynierowie budownictwa odnotowano (wg KZiS) popyt na inżynierów budownictwa w budownictwie ogólnym i inżynierów budowy dróg i mostów. Często są tu wymagane bardzo szczegółowe uprawnienia. Według nazewnictwa pracodawców były to zawody takie jak: inżynier budowy (roboty ziemne), inżynier budowy [ogólnobudowlany], kierownik robót mostowych, starszy asystent projektanta drogowego, ekspert nadzoru budowlanego, inżynier budowy (branża elektryczna), inżynier budowy z językiem niemieckim, kierownik kontraktu i starszy projektant konstrukcji stalowych.

W **informacji i edukacji** – w grupach a) specjaliści nauczania i wychowania – odnotowano zawody takie jak (wg KZiS) pedagog - pedagog specjalny czy wykładowca na kursach (edukator, trener) oraz w grupie b) specjaliści prawa, nauk społecznych i kultury – zawody takie jak (wg nazewnictwa pracodawców) psycholog, prawnik, Technical Writer, specjalista ds. projektowania ankiet, Manager (Managing Associate) ds. jednostek samorządu terytorialnego, Contract Specialist with French, Legal Contract Analyst with French, specjalista ds. kontrolingu, Procurement Coordinator, administrator kontraktu, starszy specjalista ds. rozliczeń, Settlement Expert / starszy specjalista ds. rozliczeń, specjalista: recenzja naukowa, adwokat/ radca prawny / doradca obywatelski / mediator - do punktów NPP i NPO, English – Polish Translator, Legal Counsel IT [radca prawny] czy młodszy archiwista, młodszy analityk finansowy (obsługa klienta zagranicznego) i specjalista ds. sprzedaży szkoleń językowych.

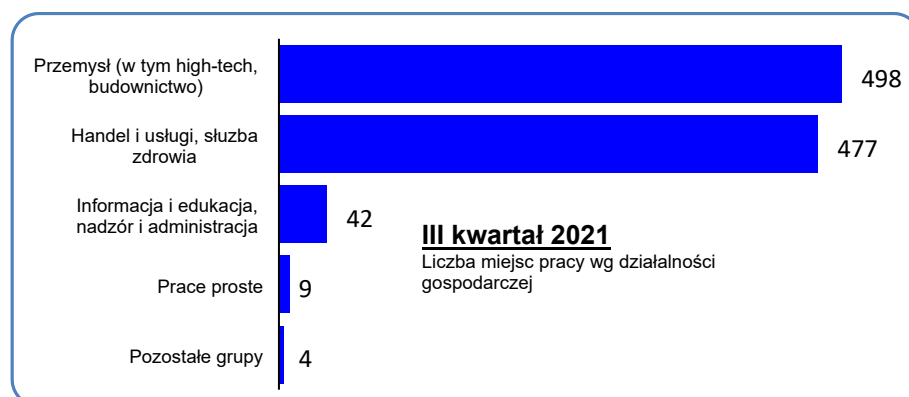
W sektorze **zdrowia i opieki społecznej** – odnotowano w grupie a) specjaliści do spraw zdrowia (wg nazewnictwa pracodawców) zawody takie jak: lekarz/lekarzka w stacji dializ, lekarz ginekolog, magister farmacji, lekarz endodonta, lekarz stomatolog, dietetyk kliniczny / dietetyk sportowy, lekarz radiolog (opisy badań CBCT) i fizjoterapeuta. W grupie b) średni personel do spraw zdrowia odnotowano (wg nazewnictwa pracodawców) zawody takie jak: optyk (k/m) i technik farmaceutyczny.

Specyfika ofert internetowych w najpopularniejszych portalach charakteryzuje się niskim zapotrzebowaniem dla średniego i wyższego personelu medycznego, których w znacznej ilości nie poszukiwano przez analizowane kanały informacyjne w III kwartale 2021 r. Pracodawcy sektora medycznego z reguły poszukują pracowników za pośrednictwem własnych organizacji zawodowych (naczelna i okręgowe izby lekarskie, izby pielęgniarzek i położnych itp.) lub bezpośrednio pomiędzy placówkami służby medycznej. Czasem oferty dla medyków są również dostępne w internecie, ale na branżowych stronach sieci web¹.

W **pracach prostych** odnotowano w grupie a) **pracownicy przy pracach prostych** następujące zawody (wg nazewnictwa pracodawców) personel sprzątający, pracownik myjni, pracownik laboratorium - produkcja sadzonek - bez znajomości j. niem., pracownik produkcji - dekoracje czekoladowe.

W ograniczonym zakresie poszukiwano w pozostałych zawodach tj. przedstawiciele władz publicznych, fizycy i astronomowie, meteorolodzy, specjaliści nauk o ziemi, matematycy, statystycy i pokrewni oraz siły zbrojne.

Wykres 2. Liczba miejsc pracy według rodzajów prowadzonej działalności

W przypadku pierwszej i ostatniej grupy zawodów (tj. „przedstawiciele władz publicznych” i „siły zbrojne”) – miejsce pracy ma źródło w wyborze lub jest oferowane na podstawie odrębnych przepisów prawnych.

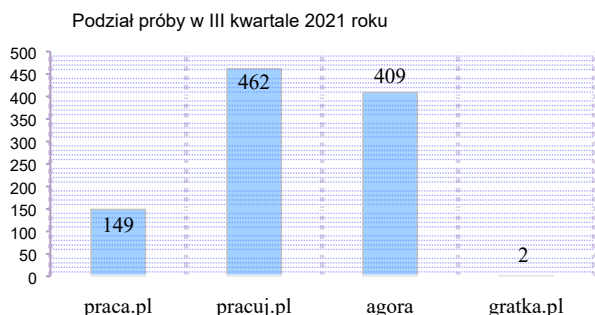
W pośrednictwie internetowym poszukiwani są specjaliści, a niewielka liczba ofert dotyczy prac prostych. Proporcje te wynikają z praktyki pracodawców, którzy korzystają częściej w doborze kandydatów do prac prostych z pośrednictwa PUP. W tej grupie występuje również szara strefa i znaczne zatrudnienie obcokrajowców.

Pomimo zjawiska pandemii udało się utrzymać aktywność ekonomiczną, wykorzystując dostępne technologie i ludzką pomysłowość. Z powodu koniecznych obostrzeń sanitarnych jakie dotyczą niektóre branże, ograniczenia dotknęły niektóre rodzaje działalności. Jest to głównie sektor nazywany w literaturze anglojęzycznej tzw. „serwerami” tj. hotele, restauracje i turystyka (działalność współlistniejąca). W warunkach bardzo trudnego rynku pracy jakim jest województwo podkarpackie, oferty pracy kumulowały się w III kwartale 2021 r. w powiatach z funkcjonującym przemysłem i w dużych miastach regionu.

¹ Lekarze poszukiwani byli równie często, co średni personel medyczny. Oferty te nie były zgłaszane do publicznego pośrednictwa pracy. Czasami niezależnie od Izby Lekarskiej oferty były zamieszczane na niektórych portalach internetowych (np. Jooble, <https://pracalekarza.pl/>, <https://ogloszenia.gazetalekarska.pl/> itp.). Propozycje zatrudnienia były dostępne również w sieci kontaktów osobistych czy w samych placówkach medycznych (publicznych i niepublicznych podmiotach opieki zdrowotnej) lub w BIP organizacji branżowych (Naczelna Izba Lekarska i Okręgowe Izby lekarskie).

Metoda badania. Podsumowanie

Wykres 3. Liczba ofert wg badanych serwisów

Badanie ofert pracy w internecie powstaje na podstawie informacji zamieszczanych przez pracodawców w na stronach www. Portale zawarte w próbie to: praca.pl, pracuj.pl, gratka.praca.pl lub agora (goldenline). Czasem próba zawiera informacje zawarte w BIP-ach różnych instytucji.

Pracodawcy poszukujący pracowników często korzystali z pośrednictwa firm rekruterskich np. Silverhand, Manpowergroup, Workservice, Ranstadt, Armadas czy Trenkwalder. W niektórych przypadkach ma miejsce w internecie rekrutacja ukryta, która z różnych względów utrudnia ustalenie tożsamości pracodawcy.

Od 2019 roku badania prowadzone są kwartalnie, a oferty dobierane losowo. Badanie ofert od 2020 roku stanowi jedno ze źródeł barometru zawodów. Ułatwia ekspertom PUP ocenę zjawisk. Oferty zgłaszane przez firmy komercyjne, charakteryzują się w niektórych przypadkach mniejszą stabilnością zatrudnienia. Praca na stałe jest zwykle oferowana przez większe instytucje lub korporacje, które ze względu na swoją rynkową pozycję – gwarantują ciągły zbyty produktów i usług. Niejednokrotnie mecenat sprawnie działających organizacji państwowych z udziałem kapitału społecznego, może doprowadzić do opanowania znacznej części rynku w danej branży. Do stabilności zatrudnienia przyczynia się również różnica w wielkości podmiotów gospodarczych. Faktem jest, że na rynku obecne są firmy mikro oraz podmioty średnie, duże i wielkie. Wspieranie szczególnie segmentu małych i średnich firm przez znaczne ich zróżnicowanie na rynku np. ze względu na rodzaj prowadzonej działalności, sposób produkcji czy formę prawną przyjętą przez pracodawcę, przyczynia się do utrzymania stabilności wzrostu. Korzystne jest również wsparcie dla podmiotów mikro, dla których w utrzymaniu działalności niejednokrotnie ma istotne znaczenie również miejsce jej prowadzenia (lokalizacja). Działalność firm mikro (zatrudniających od jednej do kilkunastu osób) jest realizowana głównie w usługach. Istotnym procesem będzie harmonizowanie działalności przez ich aktywność w innych działach poza sektorem usług.

Specyficzną pozostaje produkcja przemysłowa, realizowana w dużych i średnich zakładach. W niektórych sektorach rynku firmy przenoszą produkcję z Azji do kraju macierzystego, w obawie o możliwe występowanie przerw w łańcuchach dostaw. Jest to pewne novum, które do 2020 r. nie występowało. Możliwe, że obserwujemy wpływ pandemii na początek zahamowania niekorzystnego procesu globalizacji. Jednakże wznowienie uprzednio zlikwidowanej produkcji w kraju macierzystym jest procesem długotrwałym i kosztownym. Dalsza koncentracja większej części produkcji w państwie środka może oznaczać zbytni wzrost znaczenia i tak już do tej pory istotnego obszaru.

Niektóre grupy producenckie już przed pandemią przeciwdziałały w województwie podkarpackim niekorzystnym aspektom globalizacji. Jak się okazało, ani globalizacja ani inne procesy społeczne nie mają charakteru konieczności występowania i można skutecznie przeciwdziałać tym, które zdefiniuje się jako „niekorzystne”. Utrzymanie koniunktury gospodarczej nastąpi przez nowe inwestycje, a kondycja gospodarki może w przyszłości pozytywnie zaskoczyć.